

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 408/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. januára 2011 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti R. Z., B., zastúpeného advokátkou JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/124/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 11 C 390/00), za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. Z. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/124/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/124/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. R. Z. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany j e p o v i n n ý uhradiť R. Z. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. M. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 408/2010 z 28. októbra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť R. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/124/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Zo sťažnosti a zapožičaného súdneho spisu vyplýva, že okresný súd v napadnutej veci koná od 1. januára 2008, keď mu bol v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva na základe zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov

v znení neskorších predpisov, ako súdu miestne a vecne príslušnému predložený spis Okresného súdu Trnava, ktorým bola vec vedená pod sp. zn. 11 C 390/00.

Sťažovateľ uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zároveň požadoval prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Napokon žiadal priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € a úhradu trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 886/2010 z 22. novembra 2010. Okresný súd v ňom predkladá chronológiu procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania a ďalej vo svojom vyjadrení okrem iného uvádza:

«Podľa názoru súdu spôsobil sťažovateľ prieťahy tým, že podaním zo dňa 6. 2. 2008 spochybňoval postúpenie spisu z Okresného súdu Trnava na Okresný súd Piešťany a príslušnosť Okresného súdu Piešťany, pre ktorý dôvod súd musel následne vyzývať navrhovateľa, čo mienil takýmto podaním, nakoľko nevedel z obsahu tohto podania zistiť, či ide o žiadosť o prenesenie príslušnosti z dôvodu vhodnosti alebo iné procesné podanie. Dňa 3. 7. 2006 bola Okresnému súdu Trnava doručená žiadosť o zmenu návrhu, pričom tento návrh bol v časti trov konania nejasný. Z uvedeného dôvodu súd vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľa na upresnenie žiadosti o zmenu petitu.

Zo strany súdu k prieťahom nedošlo a ak boli väčšie časové intervaly medzi jednotlivými úkonmi, tieto boli spôsobené tým, že súd musel „vyčkat“ na doručenky od všetkých účastníkov konania a až následne vykonávať ďalšie úkony.»

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 20. decembra 2010, v ktorom okrem iného uviedol:

«Trváme na dôvodoch uvedených v ústavnej sťažnosti. S vyjadrením predsedkyne Okresného súdu Piešťany nesúhlasíme, keďže ani v predošlom štádiu a ani v tomto štádiu konania nie je vec skutkovo ani právne zložitá (ide o bežnú agendu prvostupňových súdov).

Okresný súd koná, vzhľadom k štádiu konania a k predmetu konania neefektívne.

Odôvodnenie prietahov v súvislosti so správaním účastníka (podanie zo dňa 06. 02. 2008 a zmena návrhu zo dňa 03. 07. 2006) taktiež nie je na mieste, keďže podanie zo dňa 06. 02. 2006 jednak nemalo „brzdné“ účinky (leitmotívom zo strany právnej zástupkyne bolo revitalizovať spis, v ktorom už bol vydaný nález) a zo zmeny návrhu jednoznačne vyplýva, komu majú byť nahradené trovy konania, a ak nevyplývalo časť petitu o trovách je v záujme účastníka (výzvu súdu o opravu žiadosti o zmenu petitu nemožno považovať za efektívny úkon a tobôž nie pričítať prietahy účastníkovi konania).

Súd rozhodol, že prémie nie sú súčasťou mzdy. Súd vyššieho stupňa tým, že zrušil rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie, nepriamo povedal, že tieto prémie sú súčasťou mzdy (toto odôvodňujeme najmä právnym názorom súdu vyššieho stupňa, ktorým je Okresný súd viazaný ako i charakterom práce sťažovateľa – obchodný zástupca, ktorého odmeňovanie je v prvom rade založené na výkone, ktorý musí odvieť). Z uvedeného vyplýva, ak sú dve možnosti (prémie sú viazané na výkon alebo nie), po negatívnom rozhodnutí súdu prvého stupňa, jeho zrušení súdom vyššieho stupňa s prihliadnutím na všetky okolnosti, nie je možné akceptovať iné rozhodnutie, ako tieto prémie považovať za súčasť mzdy a rozhodnúť v zmysle petitu návrhu.

Vzhľadom k uvedenému trváme na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu, najmä ak nález ústavného súdu zo dňa 04. 09. 2007, č. k. II. ÚS 80/07-32 s prihliadnutím na predmet konania – mzda a okolnosti, znamená pre Okresný súd Piešťany len platonické rozhodnutie. V žiadnom prípade akékoľvek rozhodnutia a postup súdu nemožno považovať za konanie bez zbytočných prietahov, na ktoré má sťažovateľ v zmysle Ústavy SR právo, a ktoré bolo zhmotnené i nálezom Ústavného súdu SR.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania, ktorý zodpovedá obsahu zapožičaného súdneho spisu okresného súdu:

«Okresný súd Piešťany je v predmetnej veci miestne príslušný od 01. 01. 2008, kedy mu bol spis v rámci prechodu výkonu súdnictva odovzdaný z Okresného súdu Trnava. Od 01. 01. 2008 boli teda vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C/124/2008 urobené nasledovné procesné úkony:

Dňa 6. 2. 2008 doručená žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľa o prerokovanie a rozhodnutie veci.

Dňa 9. 4. 2008 súd vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľa na opravu petitu. Dňa 15. 4. 2008 bolo súdu doručenie „upresnenie petitu“.

Uznesením zo dňa 9. 7. 2008 pod č. k. 7 C/124/2008-193 súd rozhodol o pripustení zmeny návrhu spolu s doručením uznesenia súd zároveň vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľky, aby oznámila súdu, čo mienila podaním zo dňa 6. 2. 2008, nakoľko právna zástupkyňa navrhovateľa žiadala v tomto podaní „vyriešenie otázky“, či Okresný súd Piešťany je oprávnený vo veci konať, že zo zákona č. 511/2007 Z. z. nevyplýva povinnosť Okresného súdu Trnava postúpiť spis na Okresný súd Piešťany.

Dňa 12. 8. 2008 bola doručená odpoveď právnej zástupkyne navrhovateľky. Dňa 9. októbra 2008 bol vytyčený termín pojednávania na deň 20. 01. 2009.

Dňa 20. 01. 2009 sa uskutočnilo pojednávame, ktoré bolo odročené na 3. 2. 2009 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Dňa 21. 1. 2009 bolo doručené vyčíslenie trov konania zo strany právnej zástupkyne navrhovateľa.

Dňa 27. 1. 2009 zastupujúci sudca z dôvodu pracovnej neschopnosti zákonnej sudkyne zrušil termín vyhlásenia rozsudku dňa 3. 2. 2009 a dal pokyn na oznámenie nového termínu vyhlásenia rozsudku dňa 12. 2. 2009.

Dňa 30. 01. 2009 súd telefonicky oznámil právnej zástupkyňi navrhovateľa, že termín vyhlásenia rozsudku dňa 3. 2. 2009 o 14.20 hod. sa ruší z dôvodu pracovnej neschopnosti

sudkyne a nový termín je stanovený na 12. 2. 2009 o 14.15 hod., zároveň sa súd pokúšal niekoľkokrát oznámiť uvedené skutočnosti odporcovi, avšak bezúspešne.

Dňa 11. 2. 2009 bol telefonicky oznámený odporcovi nový termín vyhlásenia rozsudku dňa 12. 2. 2009 o 14.15 hod.

Dňa 12. 2. 2009 bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol v tento deň aj doručený právnomu zástupcovi navrhovateľa a poštou odoslaný odporcovi.

Dňa 19. 2. 2009 bolo doručené odvolanie navrhovateľa voči predmetnému rozsudku. Dňa 9. 4. 2009 si odporca prevzal rozsudok.

Dňa 28. 4. 2009 súd rozhodol uznesením o trovách konania účastníkov.

Dňa 29. 4. 2009 bolo uznesenie expedované zo súdu, pričom odporca bol vyzvaný, aby sa vyjadril k odvolaniu navrhovateľa voči predmetnému rozsudku.

Dňa 7. 5. 2009 bola doručená súdu doručenka preukazujúca doručenie uznesenia, odvolania navrhovateľa a výzvy na vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa.

Dňa 11. 5. 2009 bolo doručené odvolanie právnej zástupkyne navrhovateľa voči uzneseniu o trovách konania.

Dňa 13. 5. 2009 bolo odvolanie navrhovateľa zaslané odporcovi na vyjadrenie a bol daný pokyn na vypracovanie predkladacej správy pre Krajský súd v Trnave.

Dňa 24. 6. 2009 bola doručená súdu doručenka preukazujúca doručenie odvolania navrhovateľa voči uzneseniu o trovách konania.

Dňa 10. 07. 2009 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave, ktorý uznesením zo dňa 3. novembra 2009 napadnuté rozhodnutia prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Spis bol z Krajského súdu v Trnave vrátený tunajšiemu súdu dňa 12. 11. 2009.

Dňa 13. 11. 2009 dal súd pokyn na doručenie rozhodnutia Krajského súdu právnej zástupkyne navrhovateľa a odporcovi.

Dňa 11. 12. 2009 bol vytýčený termín pojednávania na deň 20. 04. 2010. zároveň boli právny zástupca navrhovateľa a odporca vyzvaný na predloženie potrebných dokladov. Dňa 1. 2. 2010 právna zástupkyňa navrhovateľa zaslala súdu vyjadrenie k výzve o zaslanie dokladu – dohody k prémieam a listinné dôkazy.

Dňa 5. 2. 2010 z dôvodu čerpania dovolenky zákonnej sudkyne bol zrušený termín pojednávania zo dňa 20. 4. 2010 na deň 11. 5. 2010 (rozdiel 3 týždne).

Dňa 12. 2. 2010 súd na žiadosť predsedníčky súdu z dôvodu podania sťažnosti právnej zástupkyne navrhovateľky zrušil termín pojednávania zo dňa 11. 5. 2010 na deň 18. 3. 2010 o 15.30 hod. Právnej zástupkyňi navrhovateľa bolo uložené, aby zabezpečila osobnú účasť navrhovateľa.

Dňa 19. 2. 2010 JUDr. I. H. nahliadol do spisu a založil do spisu splnomocnenie zo dňa 10. 2. 2010 na zastupovanie odporcu.

Dňa 17. 3. 2010 právny zástupca odporcu ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní dňa 18. 3. 2010 z dôvodu svojej pracovnej neschopnosti, čo preukázal priloženým potvrdením a zaslal súdu listinné dôkazy. Právny zástupca odporcu žiadal o odročenie termínu pojednávania, uviedol, že jeho klient si praje jeho osobné zastupovanie.

Dňa 17. 3. 2010 zákonná sudkyňa dala pokyn telefonicky oznámiť právnej zástupkyňi navrhovateľa, že pojednávanie bude odročené bez prejednaní veci z dôvodu ospravedlnenia sa právneho zástupcu odporcu kvôli jeho pracovnej neschopnosti.

Dňa 18. 3. 2010 bolo pojednávanie bez prejednaní veci odročené na 3. júna 2010.

Dňa 24. 3. 2010 bol doručený originál ospravedlnenia sa právneho zástupcu odporcu z pojednávania konaného dňa 18. 3. 2010.

Dňa 31. 5. 2010 bolo doručené ospravedlnenie právneho zástupcu odporcu z jeho neúčasti na pojednávaní dňa 3. 6. 2010 z dôvodu pracovnej neschopnosti. Uviedol, že klient si praje jeho osobné zastupovanie, žiadal o odročenie pojednávania, pričom zároveň oznámil súdu termíny, kedy má už vytýčené termíny pojednávania na iných súdoch a termíny, kedy bude čerpať dovolenku, k ospravedlneniu priložil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti. Dňa 1. 6. 2010 bolo na pokyn sudkyne oznámené právnej zástupkyňi navrhovateľa, že pojednávanie dňa 3. 6. 2010 bude odročené bez prejednaní veci z dôvodu ospravedlnenia právneho zástupcu odporcu kvôli pracovnej neschopnosti.

Dňa 2. 6. 2010 bola doručená žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľa „o zachovanie termínu pojednávania“.

Dňa 3. 6. 2010 bolo pojednávanie odročené bez prejednaní veci na termín 17. augusta 2010.

Dňa 3. 6. 2010 bol právny zástupca odporcu vyzvaný na doloženie riadnej plnej moci na zastupovanie odporcu.

Dňa 3. júna 2010 súd dal zisťovať prostredníctvom sociálnej poisťovne, či právny zástupca odporcu mal nahlásenú pracovnú neschopnosť v mesiaci marec, máj a jún 2010.

Dňa 28. 6. 2010 bolo doručené oznámenie sociálnej poisťovne ohľadne evidencie pracovnej neschopnosti právneho zástupcu odporcu.

Dňa 3. 6. 2010 bolo uložené právnej zástupkyňi navrhovateľa pri odročovaní pojednávania, aby zabezpečila osobnú účasť navrhovateľa na budúcom pojednávaní, zároveň bol žiadaný právny zástupca odporcu, aby zabezpečil účasť štatutárneho zástupcu odporcu na budúcom pojednávaní.

Dňa 17. 8. 2010 bolo pojednávanie, ktorého sa nezúčastnil navrhovateľ z dôvodu, že je na dovolenke, toto však nijako nepreukázal. Pojednávania sa zúčastnila jeho právna zástupkyňa, za odporcu splnomocnenec J. S. a právny zástupca odporcu. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Súd oznámil právnym zástupcom účastníkov, že najneskôr do dvoch týždňov môžu zaslať otázky na znalca. Na pojednávaní právny zástupca odporcu predložil súdu splnomocnenie zo dňa 10. 2. 2010. Dňa 19. 8. 2010 bola doručená súdu „otázka na znalca“ zo strany právnej zástupkyne navrhovateľa.

Dňa 25. 8. 2010 právny zástupca odporcu opätovne zaslal súdu splnomocnenie zo dňa 10. 2. 2010 na zastupovanie odporcu.

Dňa 18. 9. 2010 bol daný pokyn súdnej tajomníčke na vypracovanie konceptu o ustanovení znalca.

Dňa 27. 9. 2010 súdna tajomníčka telefonicky zisťovala u znalkyne... Ing. A. H... informácie ohľadne možnosti jej ustanovenia za znalkyňu.

Dňa 27. 9. 2010 súdna tajomníčka zisťovala u znalca Ing. M. Ž. informácie ohľadne možnosti ustanoviť ho za znalca, ktorý uviedol, že je schopný vypracovať znalecký posudok do 80 dní.

Dňa 4. 10. 2010 bolo po kontrole konceptu uznesenia sudkyňou vypracované uznesenie o ustanovení znalca, ktoré bolo doručené právnemu zástupcovi odporcu dňa 27. 10. 2010 a právnej zástupkyňi navrhovateľa dňa 25. 10. 2010. Do dnešného dňa sa nevrátila doručenia od znalca.»

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná

povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd v zhode so svojím názorom vysloveným v náleze sp. zn. II. ÚS 80/07 zo 4. septembra 2007 hodnotiacim predchádzajúce štádium namietaného konania konštatuje, že nejde o vec právne ani skutkovo tak zložitú, aby okresný súd zbavila zodpovednosti za stav, v akom sa napadnuté konanie nachádza v čase meritórneho prerokovania s'ťažnosti, vyhodnotený v ďalšej časti tohto nálezu. Ani okresný súd vo svojom vyjadrení k s'ťažnosti sa na právnu alebo skutkovú zložitost' veci v súvislosti s doterajšou dĺžkou konania neodvolával.

2. Správanie s'ťažovateľa ako účastníka súdneho konania je druhým kritériom pri posudzovaní, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu s'ťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania. Okolnosti uvedené v závere vyjadrenia okresného súdu k s'ťažnosti naznačujúce nepresnosť niektorých procesných úkonov s'ťažovateľa podľa názoru ústavného súdu zásadným spôsobom neovplyvnili priebeh ani dĺžku posudzovaného konania.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska, či došlo k zbytočným priet'ahom v preskúvanom konaní, vyhodnocoval samotný postup okresného súdu. Predmetom tohto

konania je rozhodovanie o nároku na náhradu mzdy uplatnenej sťažovateľom ešte v roku 2000 v konaní o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 11 C 390/00. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 23 Co 15/05 z 23. mája 2005 potvrdil správnosť čiastočného rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11 C 390/00-74 z 19. novembra 2003, ktorý určil, že okamžité zrušenie pracovného pomeru sťažovateľa uskutočnené listom odporcu z 26. októbra 2000 je neplatné. Priebeh konania vedeného Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 11 C 390/00 bol z hľadiska zbytočných prietahov hodnotený ústavným súdom (posledný procesný úkon bol urobený v septembri 2007), keď ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 80/07 zo 4. septembra 2007 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 390/00 a sťažovateľovi okrem iného priznal finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk.

O nároku sťažovateľa na náhradu mzdy nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté ani okresným súdom, ktorý, ako už bolo uvedené, sa stal na prerokovanie veci vecne a miestne príslušným súdom 1. januára 2008, keď mu bol v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva postúpený spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 11 C 390/00 a následne mu bola pridelená sp. zn. 7 C/124/2008 (napadnuté konanie). Aj keď postup okresného súdu v posudzovanom konaní bol v zásade plynulý, ústavný súd ho napriek tomu s prihliadnutím na okolnosti danej veci vyhodnotil ako neefektívny. Ústavný súd dospel k takémuto záveru najmä so zreteľom na skutočnosť, že krajský súd uznesením sp. zn. 24 Co 230/2009, 24 Co 196/2009-241 z 3. novembra 2009 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 7 C/124/2008-213 z 12. februára 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní v realizácii jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne

neriadil, keď z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť na základe akých úvah a myšlienkových postupov opierajúc sa o aké ustanovenia právnych predpisov dospel k záveru, že prémie nie sú súčasťou mzdy. Keďže týmto postupom prvostupňového súdu, ktorým bol popreté právo účastníkov na odôvodnenie rozsudku v zmysle cit. § 157 ods. 2 O. s. p., došlo k odňatiu im možnosti konať pred súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach, ktorými bolo návrhu iba čiastočne vyhovené, ktorými bol návrh vo zvyšku zamietnutý a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnym postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/124/2008 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že „*Neúmerná dĺžka konania pred súdom má dopad najmä na psychickú stránku sťažovateľa a túto dĺžku konania spôsobenú Okresným súdom Piešťany považuje za výsmech jeho osoby*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C/124/2008 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, najmä to, že uplatnený nárok na náhradu mzdy bol súčasťou žaloby uplatnenej v konaní vedenom Okresným súdom Trnava ešte v roku 2000, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci z pohľadu sťažovateľa mimoriadne citlivej, keďže má pre neho existenčný význam, nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou JUDr. M. K. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 240,46 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,21 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 254,88 €.

Podanie právnej zástupkyne sťažovateľa doručené ústavnému súdu 20. decembra 2010 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah (absencia ústavnoprávneho aspektu) ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2011